

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/17/2016
Identifikačné číslo spisu:	3113208075
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3113208075.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: CD Consulting s. r. o., so sídlom v Prahe, Nové Město, Politických vězňů č. 1, Česká republika, IČO: 26 429 705, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: M. C., bytom Y. I XX/XX, W. nad S., za účasti Združenia spotrebiteľov Slovenska, so sídlom v Banskej Bystrici, Janka Kráľa č. 7, IČO: 42 309 106 ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej, zastúpeného Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom so sídlom v Banskej Bystrici, Janka Kráľa č. 7, o zaplatenie zmenkovej sumy 947,16 eur s prísl., vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 39CbZm/137/2013, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 19. októbra 2015, č. k. 16CoZm/202/2015-92, takto

rozhodol:

Dovolanie žalobkyne o d m i e t a.

Žalovanej n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

V konaní vedenom na Okresnom súde Trenčín, pod sp. zn. 39CbZm/137/2013 sa žalobkyňa domáha plnenia zo zmenky. Žalobu podala podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 (ďalej aj ako „Nariadenie“).

Písomnosťou zo dňa 21.12.2014, ktorá bola doručená súdu prvého stupňa dňa 29.12.2014, Združenie spotrebiteľov Slovenska, so sídlom v Banskej Bystrici, Janka Kráľa č. 7, IČO: 42 309 106 (ďalej len „ZSS“), oznámilo súdu prvého stupňa, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného.

Žalovaná sa k tomuto procesnému úkonu ZSS nevyjadrila.

Žalobkyňa vo vyjadrení k predmetnému úkonu ZSS uviedla, že v danom prípade ide o európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, na ktoré sa vzťahuje Nariadenie. Procesný postup súdu a strán konaní je upravený odlišne od vnútroštátnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku. Podľa

názoru žalobkyne je v takejto veci vedľajšie účastníctvo neprípustné. Nariadenie inštitút vedľajšieho účastníctva nepozná a aplikáciu procesných pravidiel vnútroštátnych procesných noriem pripúšťa len celkom výnimočne - iba vtedy, ak explicitne ustanovuje, že sa postupuje v súlade s príslušným procesným právom uplatniteľným v členskom štáte. Poukázal na nesúlad ustanovenia § 93 ods. 2 OSP s Ústavou SR, čl. 19 ods. 2 a 3, keď vedľajší účastník získava prístup k osobným údajom spotrebiteľa bez jeho súhlasu.

Okresný súd Trenčín uznesením zo dňa 19. júna 2015, č. k. 39CbZm/137/2013-59 pripustil vstup ZSS do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej. V odôvodnení uviedol, že v danom prípade namietla vstup vedľajšieho účastníka do konania žalobkyňa. Žalovaná sa k jeho vstupu nevyjadрила, aby prípadne svojim nesúhlasom zabránila tomu, aby na jej strane konal ten, ktorého účasť v konaní si neželá. To podľa okresného súdu znamená, že podstatná podmienka vstupu vedľajšieho účastníka bola splnená. Okresný súd dodal, že nariadenie nevylučuje účasť vedľajšieho účastníka v konaní, a ani ho neupravuje, preto pri rozhodovaní o prípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka súd postupuje podľa § 93 ods. 1 až 4 Občianskeho súdneho poriadku. Okresný súd dodal, že vstup vedľajšieho účastníka do konania sa neprieči ani cieľom konania podľa Nariadenia (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, teda zjednodušenie a zrýchlenie konania a zníženie nákladov na takéto spory. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa využíva na cezhraničné spory obhajované ako aj neobhajované, čo vyplýva z čl. 5 ods. 1 nariadenia, v zmysle ktorého môže súd nariadiť aj ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak o to požiada niektorá z procesných strán. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu nie je typickým skráteným konaním, v ktorom je účasť vedľajšieho účastníka vylúčená. Na predmetnú právnu vec preto podľa okresného súdu nemožno použiť uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30.10.2013 sp. zn. 6Cdo/357/2012, na ktoré žalobkyňa vo svojich námietkach odkazuje. Okresný súd k tvrdenému nesúladu s Článkom 19 ods. 2 a 3 Ústavy uviedol, že vedľajší účastník má podľa prvej vety § 93 ods. 4 O. s. p. v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, pričom jeho činnosť priamo predpokladá možnosť oboznámenia sa s osobnými údajmi účastníkov konania a prípadne aj s predmetom telekomunikačného tajomstva, ak je aj to obsahom súdneho spisu. Tým, ale nie je dotknutá jeho povinnosť chrániť takto získané osobné údaje a zachovávať telekomunikačné tajomstvo a vyvarovať sa zneužitia svojho postavenia vedľajšieho účastníka v konaní.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Trenčíne napadnutým uznesením z 19. októbra 2015, č. k. 16CoZm/202/2015-92, uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne. Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa konštatoval, že otázku prípustnosti vedľajšieho účastníka je potrebné posudzovať v zmysle Občianskeho súdneho poriadku (§ 93 O. s. p.) s poukazom na čl. 19 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, keďže samotné nariadenie neobsahuje vlastnú úpravu vedľajšieho účastníctva. Odvolací súd zdôraznil, že v prejednávanej veci predmetom konania je plnenie zo zmenky, ktorá bola vystavená ako zabezpečovacia zmenka k spotrebiteľskej zmluve o úvere, teda ide aj o nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, a teda nároky žalobkyne budú posudzované aj z hľadiska ochrany spotrebiteľa. Keďže pre vstup právnickej osoby boli splnené aj ostatné zákonom stanovené podmienky, t.j. v zmysle ust. § 93 ods. 3 O. s. p. oznámenie o vstupe a súhlas žalovanej, odvolací súd konštatoval, že rozhodol súd prvého stupňa vecne správne, ak vstup vedľajšieho účastníka na strane žalovaného pripustil. Odvolací súd doplnil, že európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu predstavuje osobitný druh sporového konania, ktoré sa vyznačuje predovšetkým tým, že v zásade prebieha písomne a za použitia vzorových tlačív, ktoré sa nachádzajú v prílohe Nariadenia 861/2007. Táto osobitná forma konania však nevylučuje, aby sa v takomto konaní mohol prejavíť účel vedľajšieho účastníctva, ktorým je pomoc účastníkovi v spore. V zmysle čl. 5 ods. 1 citovaného nariadenia môže súd nariadiť aj ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada aj niektorá zo strán. Z toho podľa odvolacieho súdu vyplýva, že sa nejedná o typické konanie, ktoré by bolo totožné s rozkazným konaním, preto argumentácia žalobkyne s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení z 30.10.2013, sp. zn. 6Cdo/357/2012, v zmysle ktorého oznámením tretieho subjektu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník v štádiu skráteného (rozkazného) konania, nenastávajú účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tohto subjektu, je nenáležitá.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie tvrdiac, že jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). Súdby totiž nepostupovali podľa ustanovení Nariadenia, ale podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a pripustili vstup ZSS do konania ako vedľajšieho účastníka, i keď sa to prieči Nariadeniu. Podľa dovolateľky nie je zrejmé, či postupovali súde v prípade rozhodnutia o vstupe vedľajšieho účastníka konania podľa O. s. p. v znení účinnom do 01.01.2015, resp. pred účinnosťou zákona č. 353/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. O. s. p., alebo po účinnosti uvedeného zákona. Dovolateľka má ďalej za to, že predmetom tohto súdneho konania nie je konanie, v ktorom na jednej strane vystupuje spotrebiteľ, a preto nie je možno pripustiť vstup vedľajšieho účastníka - právnickej osoby, ktorá bola zriadená alebo založená na ochranu spotrebiteľa. Namietol nesúlads ustanovenia § 93 ods. 2 OSP s Ústavou SR, konkrétne s článkom 19 ods. 2 a 3, keď právnické osoby, ktorých predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa sa na základe zákona o slobodnom prístupe k informáciám dostávajú k údajom o prebiehajúcich konaniach a k osobným údajom spotrebiteľa. Spotrebiteľ však k takémuto prístupu nedal súhlas. Týmto dochádza k zjavnému porušovaniu článku 19 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, nakoľko je neoprávnené zasahované do súkromného života účastníka konania. Z uvedených dôvodov dovolateľka žiadala napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaná a ZSS sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Občiansky súdny poriadok upravuje dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý možno podať len proti rozhodnutiam výslovne uvedeným v zákone [viď § 238 O. s. p. (pokiaľ ide o rozsudok odvolacieho súdu) a § 239 O. s. p. (pokiaľ ide o uznesenie odvolacieho súdu)], alebo len v prípade výskytu zákonom osobitne vymenovaných procesných väd (viď § 237 ods. 1 O. s. p.).

Dovoláním možno úspešne napadnúť (len) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, nie však v každom prípade, ale iba ak podanie dovolania pripúšťa zákon (viď § 236 ods. 1 O. s. p.). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012). Zo samej podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku smerujúceho proti už právoplatnému rozhodnutiu súdu vyplýva, že pri posudzovaní jeho prípustnosti nemá extenzívny výklad ustanovení § 236 až § 239 O. s. p. žiadne opodstatnenie (k tomu viď aj PL. ÚS 9/04).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/. Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia

alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla žalobkyňa dovolaním, nemá znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné. Jeho prípustnosť preto z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. nevyplýva.

Dovolanie žalobkyne by v okolnostiach daného prípadu mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných vád, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p. O vadu v zmysle tohto ustanovenia ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalobkyne preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu prvostupňového a odvolacieho súdu sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či žalobkyňa bola odňatá možnosť pred súdom konať.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)].

Žalobkyňa odňatie možnosti pred súdom konať vyvodzuje z toho, že súdy nepostupovali podľa Nariadenia, ale podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a pripustili vstup ZSS do konania ako vedľajšieho účastníka, i keď sa to prieči Nariadeniu.

Dovolacia námietka žalobkyne, že súdy vstup ZSS do konania ako vedľajšieho účastníka na strane žalovanej neposudzovali správne, lebo pri skúmaní podmienok jeho vstupu nesprávne aplikovali ustanovenie § 93 O. s. p. v situácii, v ktorej tieto podmienky mali skúmať podľa ustanovení Nariadenia (ktoré navyše nesprávne interpretovali), sa z rozhodujúceho - obsahového - hľadiska týka správnosti právneho posúdenia, na ktorom sú založené rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu pripúšťajúce vstup ZSS do konania.

Nesprávne právne posúdenie veci, ktoré tu žalobkyňa súdom vytýka, ale nezakladá procesnú prípustnosť dovolania (viď tiež R 54/2012). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol v § 239 O. s. p. uvedený ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Z dôvodov uvedených vyššie dospel najvyšší súd k záveru, že postupom súdov v preskúmvanej veci nebola žalobkyni odňatá možnosť konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 239 ods. 1 a 2 procesne prípustné, nepotvrdila sa existencia vady uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., dovolací súd odmietol dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní nemala žalobkyňa úspech a vznikla jej povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd nepriznal procesne úspešnej strane náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.